



JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. juni 2011
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2011-150-2300
Dok.: SMA40096

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 895 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. maj 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 895 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren undersøge nærmere, hvor i processen de langvarige sigtelser "forsinkes" og gennemføre et lean-projekt, således at ventetiden nedbringes?”

Svar:

1. Justitsministeriet kan oplyse, at der ved lov nr. 493 af 17. juni 2008 om ændring af retsplejeloven (Begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger m.v.) blev gennemført en række ændringer i retsplejeloven med henblik på at begrænse antallet af langvarige sigtelser og generelt bidrage til en hurtigere behandling af straffesager. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2008.

Der blev ved lovændringen bl.a. indført en lovbestemt pligt for anklagemyndigheden til ved langvarige sigtelser at underrette sigtede om, hvorpå sagen beror, og hvornår afgørelsen af tiltalespørgsmålet kan forventes truffet. Underretningspligten indtræder 1 år og 6 måneder efter sigtelsestidspunktet, jf. retsplejelovens § 718 a. Endvidere indførtes en vis begrænset domstolsprøvelse af den tidsmæssige udstrækning af sådanne langvarige sigtelser, jf. retsplejelovens § 718 b.

2. Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”a. I forbindelse med lov nr. 493 af 17. juni 2008 om ændring af retsplejeloven (Begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger m.v.) blev der foretaget en revision af anklagemyndighedens administrative indberetningsordning vedrørende langvarige sigtelser. Politidirektøren skal herefter foretage indberetning til statsadvokaten om alle sigtelser, der har verseret i 1 år og 6 måneder, uden at der er taget stilling til tiltalespørgsmålet. Statsadvokaten foretager på den baggrund én gang årligt indberetning til Rigsadvokaten om langvarige sigtelser. Statsadvokatens indberetning til Rigsadvokaten skal så vidt muligt indeholde en redegørelse for baggrunden for antallet af langvarige sigtelser samt for de tiltag, som statsadvokaten har taget med henblik på at begrænse antallet af langvarige sigtelser.

Rigsadvokaten modtog i 2010 statsadvokaternes indberetninger vedrørende langvarige sigtelser i 2009.

Statsadvokaterne pegede i den forbindelse på, at langvarige sigtelser navnlig skyldtes, at der var tale om komplekse straffesager, herunder ofte sager om økonomisk kriminalitet, bl.a.

skatte- og momssager, eller sager hvor der var behov for forelægning for særmyndigheder, eller hvor sigtede var udrejst af landet. Herudover blev ressourceforhold angivet som årsag til, at sigtelser konkret var blevet langvarige.

Af indberetningerne fremgik, at der i politikredsene var fokus på at begrænse langvarige sigtelser, og at der var taget forskellige initiativer af de regionale statsadvokater og i politikredsene både mere generelt med hensyn til styring og tilrettelæggelse af straffesagerne og i forhold til konkrete sager med henblik på at begrænse den tidsmæssige udstrækning af sigtelser.

b. Ud over de nævnte initiativer som følge af ændringen af retsplejeloven i 2008 har anklagemyndigheden i de senere år arbejdet systematisk for at øge antallet af behandlede sager og nedbringe sagsbehandlingstiderne.

Som følge af gennemførelsen af politireformen i 2007 kom politiet og anklagemyndigheden i en periode bagefter med behandlingen af straffesagerne, men det er ved en målrettet indsats, som bl.a. bestod af gennemførelsen af meget omfattende lean-projekter, jf. herom nedenfor, lykkedes at få den grundlæggende sagsbehandling på plads.

I slutningen af 2010 behandlede anklagemyndigheden således flere sager end før reformen, og sagsbehandlingstiden i bl.a. voldssager er nu kortere, end den har været i mange år. De kortere sagsbehandlingstider betyder, at mistænkte i mange tilfælde er sigtet i kortere tid end tidligere.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden har således på mange områder været positiv i de senere år, men den betydelige ressourceindsats for at få den store mængde af mindre sager behandlet hurtigt og effektivt indebærer en risiko for, at de større og mere komplicerede sager kommer til at ligge for længe.

Rigsadvokaten søger derfor løbende at afbalancere indsatsen, således at også de mere komplicerede og ressourcekrævende sager behandles med den fornødne hurtighed. Mulighederne herfor er blevet bedre, efterhånden som sagsgangene bl.a. ved hjælp af lean bliver effektiviseret for de mange relativt ukomplicerede "stangsager", idet effektiviseringerne betyder, at der frigøres ressourcer, som kan anvendes til at behandle de mere komplicerede sager.

c. Indsatsen for også at fremme de meget komplicerede og tidskrævende sager efter politireformen startede i 2008, da Rigsadvokatens løbende overvågning af udviklingen i anklagemyndigheden viste, at der var et særligt problem med langvarige sigtelser i større sager om økonomisk kriminalitet.

Derfor opstillede Rigsadvokaten i politidirektørernes resultatlønskontrakter for 2009 et krav om, at politikredsene skulle have øget fokus på større sager om økonomisk kriminalitet. Kravet blev udmøntet ved indførelsen af en projektmodel med opstilling af milepælsplaner for de omfattede sager og med løbende opfølgning på sagsbehandlingen. Indsatsen har betydet et større fokus på de store økonomiske sager, både under politiets efterforskning og i anklagemyndigheden, og fremdriften i de omfattede sager har vist sig væsentligt større end tidligere.

Milepælsordningen blev på denne baggrund udvidet, således at den fra 2010 tillige omfatter relevante større sager vedrørende organiseret kriminalitet. I disse sager kan der erfaringsmæssigt også forekomme langvarige sigtelser.

Brugen af milepælsplaner for større økonomiske sager og relevante større sager vedrørende organiseret kriminalitet er videreført i politidirektørernes resultatlønskontrakter for 2011.

Ud over disse målrettede indsatser på særlige områder er der i politidirektørernes resultatlønskontrakter for 2011 opstillet et nyt krav om, at politikredsene skal nedbringe den gennemsnitlige varighed af de 20 % mest langvarige sigtelser i forhold til 2010.

I de senere år er der således på en række punkter stillet krav til politikredsene om at sikre en hurtig behandling af straffesagerne, bl.a. med henblik på at nedbringe antallet af langvarige sigtelser.

d. For at gøre det muligt for politikredsene at leve op til kravene gennem reelle og varige forbedringer har Rigsadvokaten samtidig stillet en række værktøjer til rådighed, herunder ved gennemførelsen af lean-projekter som nævnt i spørgsmålet.

I sommeren 2008 påbegyndte Rigsadvokaten således et projekt med henblik på at implementere lean-principper i straffesagsbehandlingen, navnlig i anklagemyndigheden i politikredsene. Det medvirkende konsulentfirma har oplyst, at der er tale om et af de største lean-projekter i den offentlige sektor.

Tanken bag projektet har været at gøre de enkelte embeder i stand til selv at gennemføre forbedringer af sagsgange ved at uddanne lokale proceskonsulenter i lean-metoder og ved at uddanne lederne i anklagemyndigheden, så de er i stand til at udøve moderne driftsledelse og gennemføre lean-projekter.

Som led i projektet har omkring 70 medarbejdere i politi og anklagemyndighed gennemført uddannelsen som lean-proceskonsulent, og samtlige ledere i anklagemyndigheden

har gennemført en uddannelse i driftsledelse og lean-principper.

I løbet af de sidste tre år har lean-principperne bredt sig i anklagemyndigheden, og på det seneste er udviklingen fortsat ud i politisøjlen i politikredsene. Arbejdet med lean har primært koncentreret sig om at indføre styringsredskaber i form af sagsstyringsreoler, drifts- og planlægningstavler mv. Dette har bl.a. betydet, at politikredsene i langt højere grad end tidligere foretager en løbende styring af ressourcerne og prioritering af sagerne.

Som et af de seneste eksempler kan nævnes et særdeles omfattende lean-projekt i Syd- og Sønderjyllands Politi, hvor den lokale anklagemyndighed i slutningen af 2010 oprettede et "driftskontor" med sagsstyringsreoler og planlægningstavler, som bruges til at styre sagsbehandlingen. Indsatsen har allerede medført et fald i sagsbehandlingstiden, ligesom det har været tilfældet andre steder, hvor tilsvarende projekter er blevet gennemført. Som næste led i projektet har Syd- og Sønderjyllands Politi i maj 2011 oprettet et sagscenter – ligeledes med reoler og tavler – i lokalpolitiet i Esbjerg. I 2. halvår af 2011 vil systemet blive udbredt til de øvrige lokalstationer i politikredsen, således at der herefter vil blive anvendt lean-principper til at styre hele den almindelige straffesags gang fra anmeldelse til sigtelse og videre til anklagemyndighedens beslutning om tiltalerejsning.

Rigsadvokaten arbejder sideløbende hermed på at etablere et ledelsesinformationssystem, som vil gøre det muligt for politikredsene at gennemføre den i spørgsmålet nævnte analyse af, hvor i processen de langvarige sigtelser "forsinkes".

Det sker ved implementeringen af et it-baseret analyseværktøj med en særlig sagsvandringsapplikation, som på en nem måde vil gøre det muligt for politikredsene at konstatere, hvor i kredsen tidsforbruget har været i en konkret sag, som er blevet for gammel.

Applikationen vil samtidig gøre det muligt for politikredsene at gennemføre overordnede analyser af straffesagernes gang gennem de forskellige enheder i kredsen. Ønsker en politikreds f.eks. at finde ud af, hvor i kredsen problemet ligger, hvis voldssager tager for lang tid i forhold til målsætningen om 30 dages sagsbehandlingstid, vil der kunne gennemføres en analyse af fordelingen af tidsforbruget i samtlige voldssager i en given periode på en enkel og hurtig måde. Sagsvandringsapplikationen forventes at være klar til brug i slutningen af 2011.

e. Jeg kan tilføje, at Rigsadvokaten har modtaget statsadvokaternes årlige indberetninger vedrørende langvarige sigtelser i 2010.

Rigsadvokaten vil i løbet af den kommende tid gennemgå de nye indberetninger og i den forbindelse vurdere, om der i sammenhæng med de allerede iværksatte tiltag er behov for yderligere initiativer fra Rigsadvokaten eller statsadvokaterne med henblik på at begrænse den tidsmæssige udstrækning af sigtelser.”

3. Justitsministeriet kan supplerende oplyse, at den direktørkontrakt, der er indgået mellem Justitsministeriets departementschef og rigsadvokaten for 2011, tillige afspejler den betydelige vægt, der lægges på at nedbringe antallet af langvarige sigtelser og på at effektivisere arbejdet i anklagemyndigheden.

I kontrakten er der således under overskriften ”Sagsbehandlingstid i straffesager” bl.a. fastsat som mål, at den gennemsnitlige varighed af de 20 pct. mest langvarige sigtelser i 2011 skal nedbringes i forhold til 2010.

Endvidere er under overskriften ”Øget fokus på større sager vedrørende økonomisk kriminalitet og større sager vedrørende organiseret kriminalitet” fastsat mål for fremdriften af sådanne sager.

I relation til det fortsatte arbejde med effektivisering af sagsgangene i anklagemyndigheden er bl.a. fastsat mål for Rigsadvokatens videreførelse af det iværksatte lean-projekt.

4. Som det fremgår, er der således iværksat en lang række lovgivningsmæssige og administrative initiativer med henblik på at nedbringe antallet af langvarige sigtelser. Justitsministeriet og Rigsadvokaten vil endvidere løbende følge udviklingen med henblik på at vurdere, om der er behov for yderligere initiativer.